

UTLYSNING

Konsekvenser ved bortfall av MSC-sertifikat

FHF lyser ut inntil 1,8 millioner kroner for å få kartlagt konsekvenser av manglende MSC-sertifikat for torskefisk og sild.

Søkere kan være universitets- og høyskolesektoren, forskningsinstitutter, forskningsmiljøer og bedrifter i sjømatnæringen. Tilsagnsmottaker må være et FoU-miljø, som også skal ha prosjektledelsen.

FHFs *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* skal følges ved utarbeidelse av søknad (se vedlegg 2).

Søknader skal sendes til: Post@fhf.no

Søknader merkes med saksnummer «**22/00016**»

Tidsplan

18.03.2022: Åpen utlysning offentliggjøres
20.04.2022: Frist for innlevering av søknad (innen kl. 10:00)
Mai 2022: Tilbakemelding til søkere om resultat av evaluering
Tidligst oppstart av prosjekt: Etter nærmere avtale med FHF

Behov for ytterligere presiseringer i fasen med utarbeidelse av søknad kan tas opp med FHF. Hvis det blir behov for endringer i utlysningsteksten, vil denne informasjonen bli lagt ut på www.fhf.no (samme som denne utlysningen), men ingen endringer vil bli gjort etter **01.04.2022 kl. 12:00**. Søkere er selv ansvarlige for å følge med om det legges ut slike endringer.

Problemstilling

I dag er det en erkjennelse at for å oppnå markedsadgang til våre viktigste markeder for sjømat er sertifisering av bærekraftige fiskerier nødvendig. [Marine Stewardship Council \(MSC\)](https://www.msc.org/) er i dag den dominerende og nærmest enerådende tilbyder av tredjepartssertifisering, med de fordeler og utfordringer dette medfører. Den norske fiskerinæringen har i løpet av de om lag siste femten årene investert betydelige beløp i MSC-sertifiseringer av de viktigste norske fiskeriene. En sentral motivasjon for sertifiseringene har hele veien vært markedsadgang, men selve virkningen av innsatsen for norske fiskerier har i denne perioden vært understudert. Nå er den norske næringen inne i en utfordrende periode, med frafall av flere av våre viktigste MSC-sertifikater. Dette er en høyst uønsket situasjon, men presenterer også en unik mulighet til å gripe fatt i flere forskningsspørsmål innenfor to hovedsektorer.

Pelagisk:

For Norge har de viktigste MSC-sertifiserte pelagiske fiskeriene tapt sine MSC-sertifikater. Makrell falt fra i 2019, og NVG-sild og kolmule fulgte etter i utgangen av 2020. Samtlige suspensjoner skyldes, med noen tekniske variasjoner, manglende kyststatsavtaler med kvotefordelingsmekanismer på disse fiskeriene. Markedseffektene av suspensjonene er per i dag usikre. For sild er det bare NVG-sild som er berørt. Nordsjø-sild er fortsatt godkjent. Den har et mindre kvantum for Norge, men relativt stor for andre nasjoner rundt Nordsjøen. Islandssild er fortsatt godkjent. Der har konkurrentene fra Island et fortrinn. Begge typer selges litt om hverandre, men Norge er mest utsatt i forhold til NVG-sild fordi man her har størst volum og fordi MSC-godkjente produkter tradisjonelt har gått til de best betalende markedene. Et frafall av MSC-sertifikat kan muligens påvirke total verdiskaping. Da blir Norge spesielt berørt.

Hvitfisk:

Torsk og hyse presenterer nå en unik mulighet til å studere markedseffektene av MSC-sertifisering. Den vedvarende problematikken med kysttorsk har medført at kun fiskeriaktivitet utenfor 12 nautiske mil (nm) lot seg resertifisere for en ny 5-års periode. Følgelig opphørte sertifikatene for

hyse fanget innenfor 12 nm 26.04.2021 og torsk 15.08.2021. Frafallet gir mulige data til flere studier og problemstillinger, spesielt ettersom;

- Produktene i stor grad går til markeder som etterspør MSC.
- Det forventes fortsatt tilgang til MSC-sertifisert råstoff fra andre lands torskefiske, samt norsk fiske utenfor 12 nm.

Næringens behov vil være et prosjekt som ser på effekter på markedsadgang ved dette frafallet, og flere ulike problemstillinger kan formuleres under dette. For de pelagiske artene har bortfallet av MSC-sertifikat for NVG-sild særlig rammet Norge. Når det gjelder torsk og hyse, er dette kun et norsk problem. Island og Russland sitter med store forekomster av MSC-godkjent fisk, som trolig vil bli foretrukket foran den som er fisket innenfor 12 nautiske mil i Norge. I en situasjon med overskudd av fisk i markedet, vil muligens hyse og torsk fra Norge uten MSC-sertifisering blir valgt bort.

En annen mulig konsekvens er at man risikerer å få en prisforskjell på det som er tatt innenfor og utenfor 12-mila. Det er fiskerne som til slutt må betale regninga, når førstehåndsprisen justeres etter det markedet er villig til å betale. I dette tilfellet vil de minste bli rammet, og trålerne går fri.

En supplerende problemstilling som kan være av høy interesse, vil også være å se om dette påvirker fangstadferden til norske fiskefartøyer, samt eventuell anvendelse av råstoff.

Et annet forhold som har interessante sider ved seg, er en drøfting av hvilke alternativer norsk sjømatnæring har for å kunne dokumentere overfor markedet og samfunnet at våre villfiskbestander forvaltes på en bærekraftig måte. Krav til slik dokumentasjon forventes å øke ytterligere og etter hvert inngå som en del av den totale bærekraftvurderingen av enkeltaktører i sjømatnæringen og av sjømatnæringen som helhet.

Prosjektet kan startes opp enten parallelt med eller i kjølvannet av, effektene som forventes å utspille seg i vintersesongen 2022. Det avvikende og unormale markeds- og prisbildet man ser i Europa og i andre markeder våren 2022 på grunn av situasjonen i Ukraina og Russland er en faktor som kan påvirke en slik analyse og gjøre vurderingene mindre relevante for en «normalsituasjon». Dette må søkes å hensyntas slik at vurderingene har gyldighet utover en særegen situasjon.

Målsetting

Målet med arbeidet er å få kartlagt konsekvenser av manglende MSC-sertifikat for NVG-sild, torsk og hyse.

Hovedmålsetting og delmål for arbeidet bes spesifisert ytterligere i prosjektsøknaden, basert på forhold nevnt under avsnittene over om problemstilling og målsetting.

Avgrensninger og særskilte føringer

- Det tas sikte på å finansiere ett prosjekt som følge av denne utlysningen.
- Varighet av prosjekt anslås til 1,5 år fra prosjektstart med mindre spesielle faglige grunner tilsier en lengre prosjektperiode. Dette må eventuelt begrunnes.
- Det er en fordel med prosjektfaser som åpner for del-leveranser og publisering av funn underveis i prosjektperioden. Spesifiser.
- Det er viktig med tydelig forankring i eksisterende kunnskap og synliggjøring av synergier med pågående aktiviteter/prosjekt innenfor samme temaområde i egen organisasjon og hos andre (f.eks. Sjømatrådet, Norges Fiskarlag, Norsk Villfisk).

Generelle forutsetninger

Det forutsettes for alle søknader at det gis en grundig beskrivelse av bakgrunn for prosjektet, inkludert eksisterende kunnskapsgrunnlag og hvordan prosjektet samspiller med eller er koordinert opp mot tilgrensende prosjekter der en eller flere av prosjektpartnerne deltar. Så langt som det er mulig skal også avgrensning og koordinering opp mot andre prosjekter beskrives.

Nytteverdi for næringen tillegges vesentlig vekt, og må være realistisk beskrevet i søknaden.

Beskrivelse av gjennomføringsplanen skal være tilstrekkelig detaljert, med tydelig inndeling i fornuftige arbeidspakker og beskrivelse av hypoteser, metodikk og statistikk.

Det skal i prosjektbeskrivelsen vises til vurdering og håndtering av risiko knyttet til gjennomføring av prosjektet.

Det skal angis hvordan prosjektet planlegges organisert (prosjektgruppe og roller), inkludert ressursinnsats i form av antall timer og timesatser, eller stillingsprosent dersom dette benyttes. Se ellers FHF's *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Det skal ikke leveres inn *Prosjektskjema for FHF* som det henvises til i *Retningslinjene for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt*, da dette utarbeides i ettertid for prosjekt som eventuelt blir innvilget.

Organisering

Oppdragsgiver er FHF som vil følge opp de enkelte prosjektene med en prosjektansvarlig fagsjef (FHF-ansvarlig).

Utførende prosjektgruppe: Den som tildeles prosjektet/oppdraget organiserer team for gjennomføring av arbeidet. Arbeidet i prosjektgruppen ledes av prosjektleder (CV for prosjektleder legges ved søknaden). Prosjektleder og planlagt team opplyses om i prosjektbeskrivelsen. Eventuelt innleide ressurser og annet formalisert samarbeid skal beskrives detaljert og dokumenteres med avtaler.

Referansegruppe: FHF vil oppnevne en referansegruppe bestående av personer som representerer næringen og har relevant kompetanse i forhold til det enkelte prosjektets målsettinger. *Mandat for referansegrupper i prosjekter finansiert av FHF* finnes som vedlegg 3. FHF-ansvarlig er ikke medlem, men skal delta i referansegruppens møter. Prosjektleder skal lede referansegruppe-møtene, og andre fra prosjektgruppen kan delta når det er hensiktsmessig. Det bør avholdes minst ett årlig fysisk møte i referansegruppen i tillegg til digitale møter ved behov, spesielt i forbindelse med viktige milepæler eller veivalg i prosjektet. Det skal avholdes fysisk møte før prosjektslutt for gjennomgang av sluttleveranser og sluttrapport, før disse er å betrakte som endelige. Husk å budsjettere med kostnader til referansegruppemøter i prosjektbeskrivelsen.

Samarbeid med andre aktører: Dersom det er beskrevet samarbeid med bedrifter eller andre som bidrar faglig eller finansielt, må det legges ved signert intensjonsavtaler for det.

Leveranser

Mulige leveranser fra prosjektet er listet opp i pkt. 6 i *Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt* (vedlegg 2).

Vitenskapelige artikler, fagrapporter, presentasjoner, populærformidling osv. skal være åpne leveranser som skal legges ut på FHF's nettside om prosjektet, i tillegg til åpen publisering i regi av tilsagnsmottager/FoU-institusjon. Faglig sluttrapport til FHF skal innholdsmessig være i henhold til FHF's *Retningslinjer for sluttrapportering*. Det oppfordres til å tenke kreativt om leveranseformer for å bidra til at kunnskap fra prosjektet så raskt som mulig kan tas aktivt i bruk i næringen.

Kvalitetssikring

FoU-institusjonen må sikre at arbeidet er gjenstand for tilfredsstillende kvalitetssikring, hvordan dette utføres skal beskrives i prosjektbeskrivelsen.

Kriterier for vurdering av søknader:

Prosjektsøknader gis en vurdering etter følgende 8 kriterier (med vektning i parentes):

1. Prosjektforslagets relevans til utlysningen og målet med arbeidet (1,0)
2. Forskningskvalitet, inkludert metodevalg og statistikk (0,8)
3. Budsjett og økonomisk ramme for arbeidet (0,5)
4. Gjennomføringsevne: prosjektorganisering, plan for håndtering av risiko, faglige forutsetninger (0,7)

5. Formidlingsplan for å sikre størst mulig næringsnytte (0,5)
6. Tilknytning til andre relevante aktiviteter/prosjekter (0,5)
7. Søknadens vurderbarhet og dokumentkvalitet (0,3)
8. Næringsnytte (0,8)

Søknaden må være så komplett at det kan foretas en evaluering basert på kriteriene ovenfor. Prosjektbeskrivelsen skal ikke overskride 10 sider ekskl. vedlegg som kan betraktes som tilleggsopplysninger.

FHF forbeholder seg retten til å:

- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke er i tråd med målsettingen for utlysningen
- Avvise innkomne prosjektbeskrivelser som ikke oppfyller formelle krav i utlysningen og FHF's retningslinjer for prosjektbeskrivelser
- Be om avklaringer før og under evalueringen
- Avlyse konkurransen eller endre de(n) økonomiske rammen(e) for tilskudd dersom det foreligger saklig grunn, for eksempel ved bortfall av forventet/budsjettert inntekt eller andre forhold som ikke gjør det mulig å yte det planlagte tilskudd innenfor vedtatte investeringsrammer.
- Foreta ny utlysning
- Forespørre søkere om å samarbeide om prosjektgjennomføringen hvis det er viktig for den totale prosjektkvaliteten.
- Bruke ekstern kompetanse ved evaluering av prosjektbeskrivelser.

Behandling av søknader

- Søknaden gjennomgås av FHF for å avklare om de er i tråd med målsettingen for utlysningen og oppfyller de formelle krav som er satt
- Prosjektbeskrivelsene rangeres av FHF basert på score på evalueringskriteriene.
- En innstilling lages og besluttes av FHF ut fra en totalvurdering av kriteriene.
- Søkere som besluttes tildelt støtte, kontaktes. Forutsetninger for tilsagn presenteres og valgt(e) miljø(er) får en frist til å akseptere/avslå å delta i videre løp.
NB! Tilsagn gis ikke på dette stadiet.
- FHF gir tilsagn til valgt(e) søker(e).
FHF's gjeldende Standardvilkår på tilsagnstidspunktet vil legges til grunn (Vedlegg 1)
- Etter at endelig beslutning om tildeling av prosjekt er tatt, vil alle søkere bli varslet om utfall.

Vedlegg

1. FHF's standardvilkår
2. Retningslinjer for prosjektbeskrivelser FoU-prosjekt
3. Mandat for referansegrupper i FHF

Dokumentene finnes her: [prosjektdokumenter](#)